

Dějiny mlýna

Objekt mlýna se nachází na katastru osady Trhonice, která vznikla vnitřní - tedy českou kolonizací, byla součástí feudálního panství královského věnného města Poličky již ve 14. Století a zůstala při něm až do zrušení patrimoniálního systému v polovině 19. století.

Již v urbáři z roku 1552 se mezi vcelku 13 trhonickými usedlíky objevuje jistý Petr s charakteristickým příjmením Mlynář. Pozemkovou výbavou grunt Petra Mlynáře patřil k nejmenším v obci. Jeho grunt - mlýn těsně před rokem 1590 zdědil v ceně 161 kop grošů míšeňských vlastní syn Jira Mlynář, který byl povinen ve splátkách z ceny mlýna zaplatit svým devíti sourozencům, matce a dalším příbuzným po 10 kopách míš.

Pravděpodobně v prvních letech třicetileté války přešel mlýn cestou dědictví na Jirova syna Jana Mlynáře, jenž se na něm dokládá roku 1637. Převzal mlýnskou usedlost v nezměněné ceně 161 kop gr. míš., přičemž k roku 1654 se sděluje, že jeho mlýn měl jedno vodní kolo. Ekonomická situace mlynáře byla v té době zřejmě uspokojivá, jak patrně z toho, že mohl držet tři potahy (koně a voly), 5 krav, 2 jalovice, 2 vepře a obdělávat téměř dvě třetiny polí, které měl k dispozici. Zdá se, že odlehlá poloha Trhonice je v průběhu válečných akcí uchránila od nejhoršího. Na nepřímých důsledcích války naopak Jan Mlynář alespoň dočasně vydělal, neboť po

třicetileté válce vedle řemesla obhospodařoval druhý největší grunt ve vsi.

5. února 1660 převzal mlýn v opět nezměněné ceně po zemřelém otci Janovi Matěj Mlynář. Jeho rodiče zemřeli současně, patrně v důsledku epidemie a poválečné ekonomické těžkosti zasáhly již i jejich mlýn. Svědčí o tom skutečnost, že zemřelý Jan Mlynář dlužil nejen za obecní sůl do města Poličky, ale i za vypůjčený dobytek a dokonce, což je u mlynáře překvapující, i za obilí. Matěj Mlynář musel tyto dluhy splácet místo závdavku na kupní cenu. Zbytek tržeb ceny připadal na vyplacení podílů spoludědiců (sourozenců a matky). Dluhy zaplatil teprve roku 1666.

V roce 1676 se trhonický mlýn o jednom kole jmenuje jako spustlý. To byl již Matěj Mlynář mrtev a mlýnskou usedlost spravovala pozostalá vdova Dorota. Konkrétní příčiny spustnutí mlýna nejsou známy - svůj podíl na tom mohli mít i požár. Vdova po možném požáru pravděpodobně stačila pouze na nejnutnější opravu a udržování obytného a zemědělského příslušenství. 21. února 1681 vdova Dorota postoupila mlýnskou usedlost svému synu Petru Mlynáři. Petr Mlynář uvedl mlýn opět do provozu a 8. října 1690 jej směnil s Vavřincem Dvořákem.

Vavřinec Dvořák, jehož rodina v polovině 17. stol. držela největší trhonický grunt, se patrně v předpokládaném výnosu mlýna zklamal. 13. října 1695 jej prodal Matěji Chocholovi. Poměrně vysoký závdavek, který Chochola při koupi složil hotově, nasvědčuje dobrému stavu objektu i příslušenství. Matěj Chochola během pěti let provedl na mlýnské usedlosti bližší nespécifikovaná, ale výslovně připomenutá, zlepšení, vyjádřená sumou 10 kop míš., o kterou vzrostla cena když 24. listopadu 1700 koupil usedlost Josef Teska.

